

Trasplantament

NÚMERO 16 MARÇ 2001

Activitat de trasplantament 2000

Increment de l'activitat global en un 3%

Pàg. 2

6è Congrés de la Societat Catalana de Trasplantament

Resum del Congrés

Pàg. 6

Beques de la Fundació La Marató de TV3

Projectes guanyadors

Pàg. 11

EDITORIAL

El trasplantament a Catalunya: 35 anys d'història

Enrere queda aquell any 1965, en el qual es va realitzar el primer trasplantament renal amb èxit a Catalunya, que esdevingué el primer de l'Estat espanyol. Molt de temps ha passat també des que es varen dur a terme els primers trasplantaments de pàncrees, fetge, cor i pulmó en els hospitals catalans. Des de llavors, moltes persones han pogut millorar la seva qualitat de vida, i d'altres han sobreviscut a malalties per a les quals el trasplantament era l'única opció de tractament. Al llarg d'aquests 35 anys hem vist augmentar, any rere any, el nombre de donants, així com l'activitat de trasplantament. Alhora, hem dissenyat un model organitzatiu propi, que ha permès coordinar i ordenar tots els àmbits en matèria de trasplantament, i que s'ha convertit en referent, fins i tot a d'altres països. En aquest sentit, hem estat protagonistes de portades en revistes científiques i premsa de tota mena. L'eficàcia del nostre model ha estat possible, sens dubte, per la confluència de diversos factors: d'una banda, l'esforç i dedicació dels nostres professionals i els avenços en el camp de la medicina i de la tecnologia, que han permès assolir excel·lents resultats en tots els tipus de trasplantament; d'altra, la promulgació d'una llei de trasplantaments a Espanya, ja a l'any 1979, posteriorment desenvolupada per un Reial Decret, que ha regulat, des d'un inici, els diferents aspectes del procés de la donació i el trasplantament, i alhora ha aportat el grau de seguretat i garantia que una terapèutica com aquesta necessita. També les administracions sanitàries del nostre país, que des del primer moment van creure en les possibilitats d'èxit d'aquesta tècnica, han contribuït positivament. Finalment, la nostra població, a la qual hem d'agrair la seva solidaritat i altruisme, que ens ha permès assolir un dels índexs de donació més alts del món. Avui, a les portes d'aquest nou mil·lenni, cal però mirar endavant per tal de poder afrontar amb garanties els nous reptes que es presenten en el camp del trasplantament. Efectivament, els avenços mèdics no s'aturen i l'aparició de noves tècniques en aquest camp ens permetrà assolir noves fites. Per això hem d'estar preparats i adaptar-nos a les circumstàncies que esdevinguin. Només així podrem seguir oferint als nostres ciutadans un servei sanitari amb garanties.

SUMARI

ACTIVITAT DE TRASPLANTAMENT

Catalunya va augmentar un 10% les donacions d'òrgans durant l'any 2000 2

CONGRÉS DE LA SCT

6è Congrés de la Societat Catalana de Trasplantament 6

ADJUDICACIÓ BEQUES LA MARATÓ DE TV3

Projectes guanyadors de les beques de la Fundació La Marató de TV3 per a la recerca sobre trasplantament 11

OPINIÓ

Criteris de selecció de donants subòptims 14

ACTUALITAT

V Premi de la FCT al millor article publicat sobre trasplantament 14

AGENDA 15

OCATT

XVI^a Reunió Nacional de Coordinadors de Trasplantament 16

Jornada de Trasplantament de Teixit Cardíac i Vascular 16

Catalunya va augmentar un 10% les donacions d'òrgans durant l'any 2000

L'any 2000 es van realitzar a Catalunya un total de 673 trasplantaments d'òrgans sòlids. D'aquests, 366 van ser de ronyó, 190 de fetge, 65 de cor, 31 de pulmó i 21 de pàncrees. Aquest nombre de trasplantaments va suposar un augment de l'activitat global d'un 3% en relació a l'any 1999.

Analitzant l'evolució anual del nombre total de trasplantaments en els darrers cinc anys, s'observa com aquestes xifres reflecteixen un nivell d'activitat, amb una tendència creixent (fig. 1).

Si es tenen en compte indicadors de població, a Catalunya, amb 6 milions d'habitants, la taxa de trasplantaments per milió de població (pmp) és de 111. A l'Estat espanyol, el nombre total de trasplantaments d'òrgans l'any 2000 va ser de 3.430, xifra que representa una taxa pmp de 87. En termes percentuals, dins el total de trasplantaments a Espanya, el 20% s'han realitzat a Catalunya, i la nostra població és un 15,4% del global de l'Estat (fig. 2).

A continuació s'analitzen les dades d'acord amb el tipus d'òrgan trasplantat i es relaciona aquesta activitat amb els respectius índexs pmp.

TRASPLANTAMENT RENAL

Els 366 trasplantaments de ronyó fets a Catalunya durant l'any 2000 suposen un índex de 60 pmp, que es situa entre els més alts del món. Aquest tipus de trasplantament va experimentar un augment del 3% en relació a l'activitat de l'any 1999 (fig. 3).

TRASPLANTAMENT HEPÀTIC

El trasplantament hepàtic es manté estable i la taxa pmp de 31 situa a Catalunya entre els països amb més activitat (fig. 4). Cal destacar l'inici d'un programa de trasplantament hepàtic amb segment de fetge procedent de donant viu.

TRASPLANTAMENT CARDÍAC

L'activitat de trasplantament cardíac segueix augmentant i l'any 2000 va experimentar un increment del 12% en relació a l'any 1999. L'índex pmp, d'11, segueix

situat per damunt de la mitjana de les organitzacions europees i dels EUA (fig. 5).

TRASPLANTAMENT PULMONAR

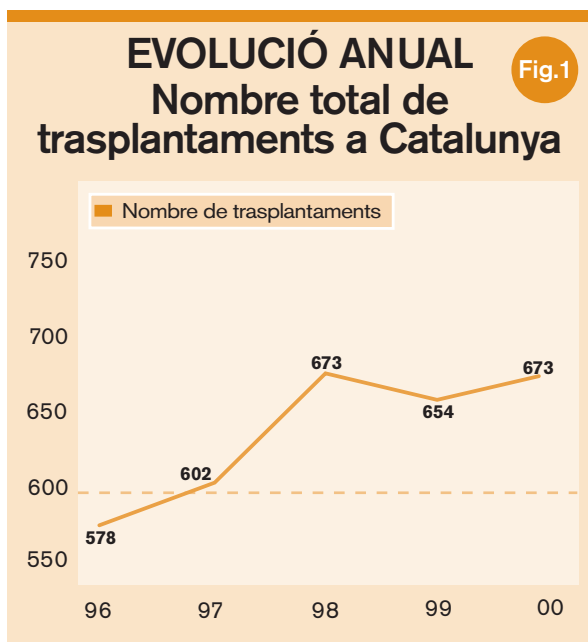
El trasplantament de pulmó l'any 2000 va experimentar un increment d'un 3% en relació al nombre de trasplantaments realitzats l'any anterior i, amb un índex pmp de 5, es manté per damunt d'altres organitzacions. Cal esmentar que els 31 trasplantaments de pulmó que es van realitzar a Catalunya van representar el 22% del total de l'activitat de l'Estat espanyol (fig. 6).

TRASPLANTAMENT PANCREÀTIC

El nombre de trasplantaments de pàncrees s'ha vist notablement incrementat, en un 24%. Cal destacar que l'activitat realitzada a Catalunya al llarg de l'any 2000 suposa quasi el 50% del total de la portada a terme a tot l'Estat espanyol (fig. 7).

DONACIONS A CATALUNYA

El nombre de donants vàlids durant l'any 2000 va ser de 247. Aquesta activitat suposa la més alta de totes les

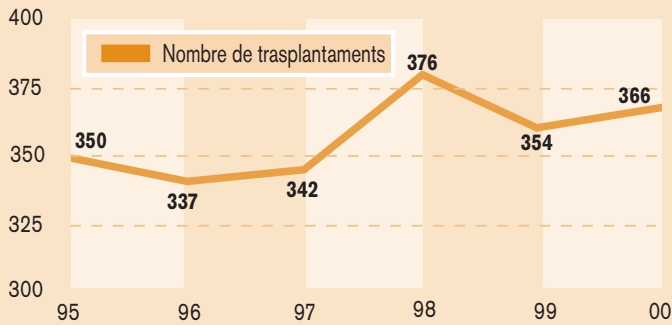
	Catalunya	% del global de l'Estat	Estat espanyol
Ronyó	366	19	1.937
Fetge	190	20	954
Cor	65	18	353
Pàncrees	21	44	48
Pulmó	31	22	138
Total	673	20	3.430

Taxa per milió de població: 15,4% < Catalunya → pmp 111 / Estat espanyol → pmp 87

TRASPLANTAMENTS A CATALUNYA

TRASPLANTAMENT RENAL

Fig.3

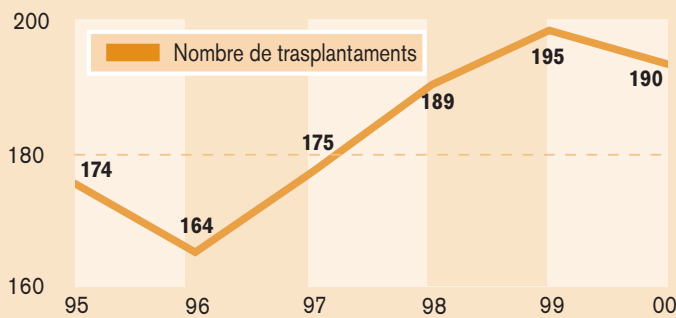

	Índex pmp 2000
Catalunya	60
Espanya	49
Organitzacions europees (*)	24
EUA (*)	30

(*)Dades de 1999

TRASPLANTAMENT HEPÀTIC

Fig.4

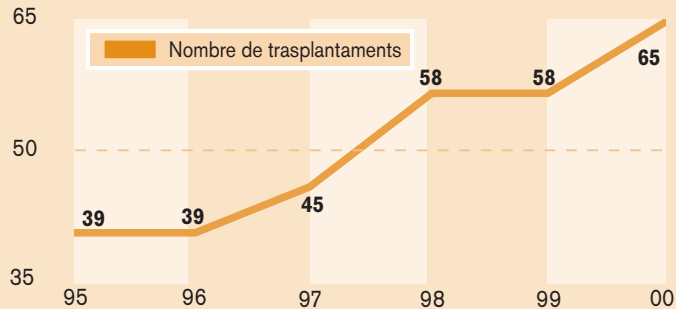

	Índex pmp 2000
Catalunya	31
Espanya	24
Organitzacions europees (*)	10
EUA (*)	17

(*)Dades de 1999

TRASPLANTAMENT CARDÍAC

Fig.5

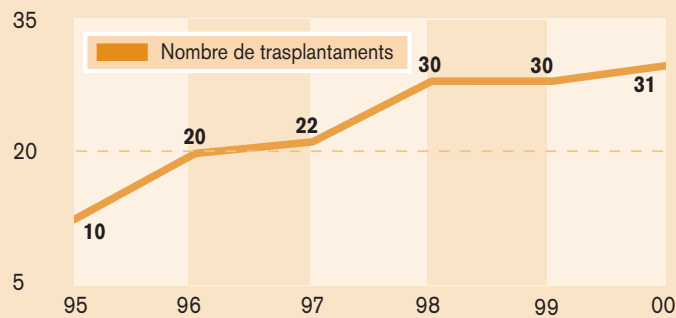

	Índex pmp 2000
Catalunya	11
Espanya	9
Organitzacions europees (*)	4
EUA (*)	9

(*)Dades de 1999

TRASPLANTAMENT PULMONAR

Fig.6

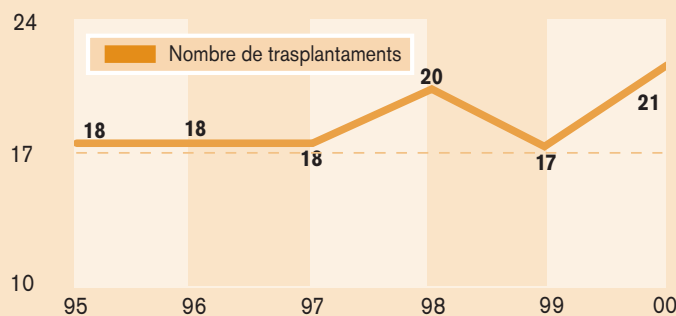

	Índex pmp 2000
Catalunya	5
Espanya	3
Organitzacions europees (*)	2
EUA (*)	3

(*)Dades de 1999

TRASPLANTAMENT PANCREÀTIC

Fig.7

	Índex pmp 2000
Catalunya	3
Espanya	2
Organitzacions europees (*)	1
EUA (*)	4

(*)Dades de 1999

DONANTS 2000

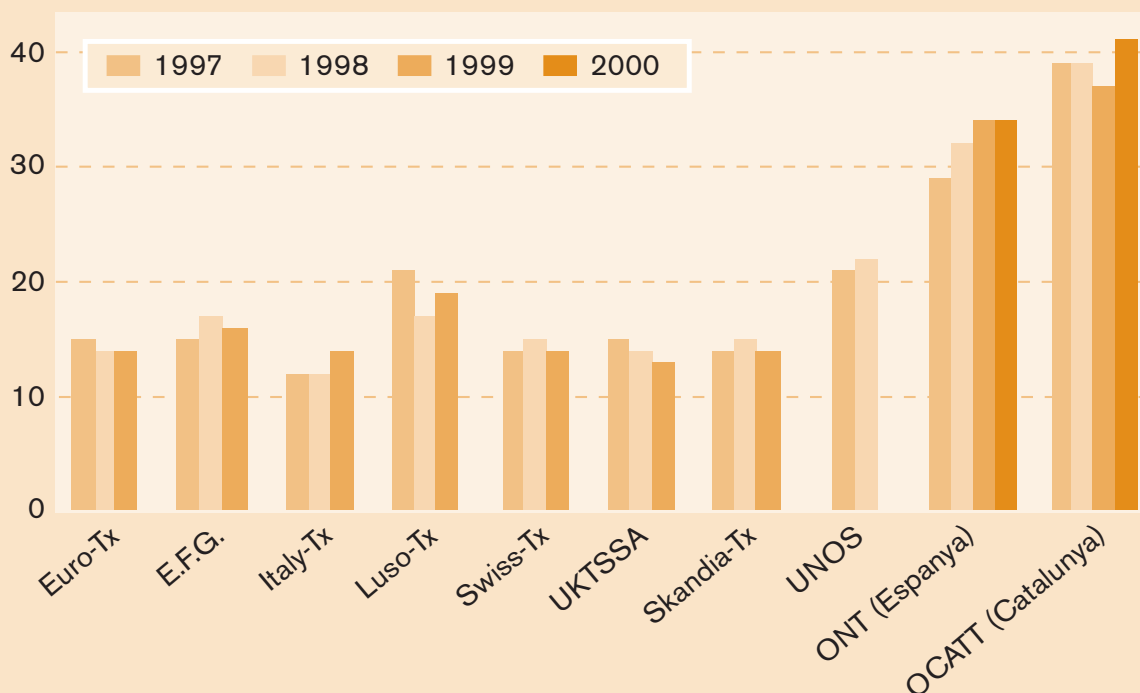
Fig.8

CCAA	Població x 10 ⁶	Nombre total	pmp
Andalusia	7,36	201	27
Aragó	1,18	39	33
Astúries	1,08	41	38
Balears	0,76	28	37
Canàries	1,6	65	41
Cantàbria	0,52	33	64
Castella-Lleó	2,5	68	27
Castella-La Manxa	1,71	13	8
Catalunya	6,09	247	41
Extremadura	1,07	26	24
Galícia	2,74	95	35
La Rioja	0,26	1	4
Madrid	5,02	182	36
Múrcia	1,09	33	30
Navarra	0,52	20	39
País Basc	2,09	105	50
C. Valenciana	4	148	37
Total	39,66	1.345	34

DONACIÓ A CATALUNYA

Comparació amb altres organitzacions (Índex pmp)

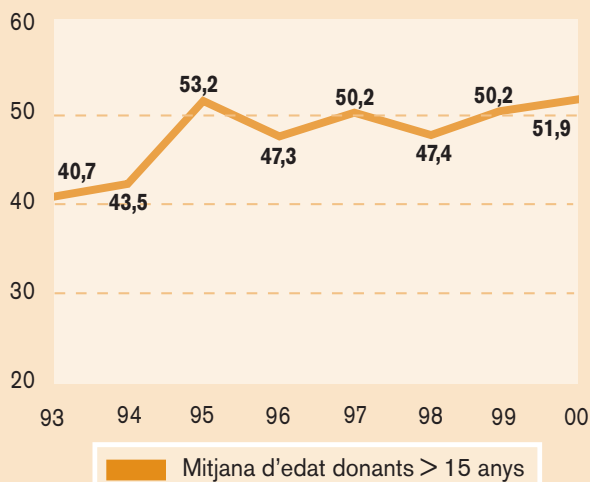
Fig.9

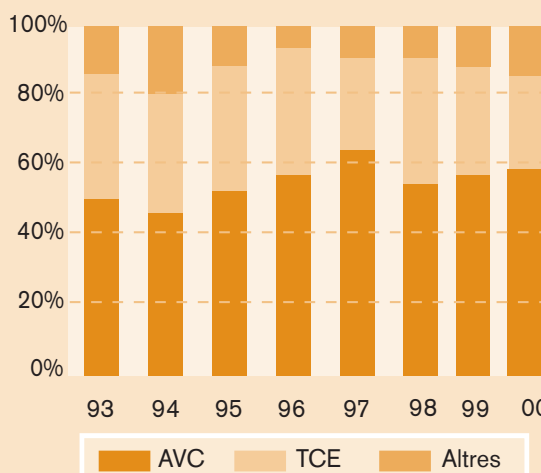
EVOLUCIÓ DEL DONANT

Fig.11

Mitjana d'edat

Diagnòstic

DIFERÈNCIA ENTRE DONANT POTENCIAL I VÀLID

Fig.10

	1998	1999	2000
Donants potencials	361	339	365
Negatives:			
familiar	71 (20%)	77 (23%)	63 (17%)
judicial	4 (1%)	2 (1%)	4 (1%)
Contraindicacions mèdiques	50 (14%)	35 (10%)	51 (14%)
Donants vàlids	236	225	247

que s'explica pel canvi en el perfil dels donants que es ve observant des de fa uns anys. En aquest sentit, la mitjana d'edat dels donants és cada cop més alta i la causa de mort més freqüent és l'accident vascular cerebral (fig.11), mentre que abans predominaven els donants més joves, en els quals la causa de mort era principalment el traumatisme craneoencefàlic per accident de trànsit. Aquest envelliment del donant fa que no tots els òrgans generats siguin vàlids per poder ser trasplantats. L'Organització Catalana de Trasplantaments (OCATT) del Departament de Sanitat i Seguretat Social, que realitza la coordinació de l'intercanvi d'òrgans entre els hospitals de Catalunya, així com amb la resta de l'Estat espanyol a través de l'Organización Nacional de Trasplantes (ONT), i és alhora centre de referència per a la coordinació de tot l'Estat amb les organitzacions estrangeres de trasplantament, va dur a terme durant l'any 2000 un total de 602 coordinacions.

obtingudes fins ara. Cal assenyalar que Catalunya és la Comunitat Autònoma que més donants ha enregistrat en termes absoluts, essent la seva taxa de donació pmp de 41, mentre que la taxa de tot l'Estat espanyol s'ha mantingut en 34 pmp, amb un nombre absolut de donants de 1.345 (fig. 8). A la figura 9 es mostra l'evolució dels índexs pmp de Catalunya i de tot l'Estat espanyol, així com també la de diverses organitzacions internacionals, als darrers quatre anys.

Cal assenyalar que el número de donants vàlids s'ha incrementat en un 10% respecte de l'any anterior, amb sols un augment del 8% en donants potencials; és a dir, s'ha rendibilitzat el donant potencial gràcies a un important descens de les negatives familiars, de 23% l'any 1999 a 17% el 2000 (fig.10).

Tot i l'important augment de les donacions a Catalunya durant l'any 2000, el nombre de trasplantaments realitzats no va augmentar en la mateixa proporció, fet

L'activitat duta a terme a Catalunya l'any 2000 és fruit de la tasca de diversos col·lectius, professionals hospitalaris, Associacions de Malalts i d'altres institucions que participen, d'alguna manera, en el procés de donació-trasplantament, així com dels donants i les seves famílies, que han fet possible que a Catalunya un total de 673 pacients hagin rebut un trasplantament que els ha permès millorar les condicions de vida en uns casos i salvar-la en d'altres.

.....
Jordi Vilardell i Roser Vicente
 Organització Catalana de Trasplantaments

6è Congrés de la Societat Catalana de Trasplantament

El 6è Congrés de la Societat Catalana de Trasplantament va servir, una vegada més, com a fòrum d'intercanvi d'experiències entre els equips de trasplantament d'Espanya i Iberoamèrica, evidenciant l'alt nivell del trasplantament d'òrgans al nostre país, així com l'enorme progrés assolit a Iberoamèrica.

La celebració el passat mes de gener del 6è Congrés de la Societat Catalana de Trasplantament ha posat de manifest, una vegada més, la vocació integradora de la nostra societat, que s'ha vist reflectida en una gran participació de col·legues d'arreu d'Espanya i Iberoamèrica. L'elevat nivell científic de les diverses presentacions orals i pòsters evidencia, sense dubte, la professionalitat, el rigor i l'excel·lència assolides.

A la trobada s'ha pogut constatar que l'obtenció d'òrgans procedents de donant cadàver continua essent exemplar, gràcies a la comunitat de la generositat dels ciutadans amb la capacitat de superació dels professionals. Però això no impedeix que, a fi de reduir les llistes d'espera, s'observi una clara voluntat de potenciar la donació de viu, facilitada en part per la consolidació de tècniques quirúrgiques com la laparoscòpia. De fet, és probable que en un futur immediat s'iniciïn programes de cirurgia laparoscòpica per a l'extracció renal en el donant viu, tècnica ja consolidada en països com els Estats Units. Sens dubte, s'ha pogut comprovar l'alt nivell de la cirurgia del trasplantament i prova d'això és l'inici de programes de trasplantament hepàtic a partir de donant viu.

També s'han pogut conèixer resultats recents d'alguns dels més destacats assajos clínics internacionals de trasplantament gràcies a la participació dels nostres investigadors, no només en la realització, sinó en el disseny dels mateixos. A la present edició del Congrés s'ha evidenciat un augment de les comunicacions d'àmbit experimental no tan sols en nombre, sinó també en qualitat, i bona prova d'això és el fet que dos dels quatre premis s'hagin atorgat a treballs experimentals. En aquest sentit,

selectiu de la calcineurina. El programa del Congrés contemplava un nombre considerable de sessions plenàries i d'actualització en què participaren ponents de primer nivell, tant nacionals com internacionals. A més, s'atorgaren quatre premis a les millors comunicacions orals, reflex fidel de l'elevat nivell científic i de la vocació integradora del Congrés de la Societat Catalana de Trasplantament com a vehicle d'expressió dels professionals del trasplantament d'òrgans de Catalunya, Espanya i Iberoamèrica.

selectiu de la calcineurina.

El programa del Congrés contemplava un nombre considerable de sessions plenàries i d'actualització en què participaren ponents de primer nivell, tant nacionals com internacionals. A més, s'atorgaren quatre premis a les millors comunicacions orals, reflex fidel de l'elevat nivell científic i de la vocació integradora del Congrés de la Societat Catalana de Trasplantament com a vehicle d'expressió dels professionals del trasplantament d'òrgans de Catalunya, Espanya i Iberoamèrica.

SESSIONS PLENÀRIES

El programa comptà amb la realització de sis sessions plenàries i amb la participació de ponents de reconegut prestigi internacional. Serveixi com exemple la participació del Dr. Groth, actual president de la Societat Internacional de Trasplantament, o la del Dr. Kahan, gran expert en immunosupressió i màxi-

ma autoritat pel que fa a la rapamicina. Tot seguit, s'exposa un breu resum d'aquestes sessions plenàries.

Sessió plenària 1: Immunosupressió

El Dr. Antonio Rimola mostrà la seva experiència en trasplantament hepàtic amb els anticossos monoclonals anti-receptor de la IL-2 (CD25), conclouent que quan s'afegeixen a la immunosupressió convencional són segurs, alhora que augmenten l'eficàcia i són útils en determinades situacions per poder disminuir la dosi d'anticalcineurínic. El Dr. Willem Wiemar revisà l'experiència amb anticossos monoclonals anti-CD25 en trasplantament renal i cardíac. En trasplantament cardíac, semblen ser tan efectius com l'OKT3 i molt millor tolerats que aquest. En trasplantament renal, s'associen a una reducció de la incidència de

TEMES DE LES SESSIONS PLENÀRIES

• Inmunosupressió

- Nous aspectes en l'ús d'anticossos monoclonals anti-receptor de la IL-2 en el trasplantament d'òrgans: *Antonio Rimola, Barcelona* (Trasplantament hepàtic), *Willem Weimar, Rotterdam, Holanda* (Trasplantament renal i cardíac)
- Inmunosupressió de manteniment lliure d'esteroïdes: *Willem Weimar, Rotterdam, Holanda*
- Minimització de la nefrotoxicitat en la immunosupressió a llarg termini en el trasplantament d'òrgans sòlids: *Nicolás Manito, Barcelona*

• Dany crònic de l'al·loempelt

- Factors de risc: *Daniel Serón, Barcelona*
- Migració i proliferació de les cèl·lules musculars llises: *Mercè Roqué, Barcelona*
- Mecanismes cel·lulars del rebuig crònic: *Alain Le Moine, Brussel·les, Bèlgica*

• Nous avenços en trasplantament

- Noves dianes moleculars en immunosupressió: *Barry D. Kahan, Houston, EUA*
- Trasplantament d'illots de porc com a possible mecanisme per curar diabetis en humans: *Carl Groth, Estocolm, Suècia*
- Tolerància en l'al·lotrasplantament: *M. Cristina Cuturí, Nantes, França*

• Factors de risc cardiovascular associats a immunosupressió a llarg termini

- Diabetis *de novo* en trasplantament d'òrgans sòlids: *Livio Luzi, Milà, Itàlia*
- Dislipèmia: *Ramón Charco, Barcelona*
- Hipertensió arterial: *María G. Crespo, A Coruña*

• El donant viu a revisió

- Ronyó: *Federico Oppenheimer, Barcelona*
- Hepàtic: *Massimo Malagó, Essen, Alemanya (pediàtric)*; *Koichi Tanaka, Kyoto, Japó (adults)*
- Pulmó: *Antonio Roman, Barcelona*

• Infeccions en trasplantament (Grup GESITRA)

- Proposta de document de consens de GESITRA sobre "Avaluació de les infeccions en el candidat a trasplantament": *José Luis Pérez, Barcelona*
- Infecció per CMV: És millor la prevenció universal o la teràpia anticipada?: *Paolo Grossi, Pàvia, Itàlia*
- Diagnòstic precoç de la infecció fúngica en el receptor de trasplantament: *Jesús Fortun, Madrid*

rebuig agut, milloren la supervivència i permeten reduir comorbiditat gràcies a la retirada d'altres immunosupressors, com corticosteroides i anticalcineurícs, tot i que s'ha de tenir en compte la possibilitat d'activació limfocitària via IL-15. Finalment, el Dr. Nicolás Manito va realitzar una àmplia revisió de la nefrotoxicitat derivada de la utilització d'immunosupressors inhibidors de la calcineurina en els diferents òrgans sòlids i proposà diverses estratègies per minimitzar aquesta toxicitat aguda i crònica, basant-se en les enormes possibilitats que ofereixen els nous immunosupressors.

Sessió plenària 2: Dany crònic de l'al·loempelt

El Dr. Daniel Serón revisà els factors de risc de nefropatia crònica del trasplantament i defensà la utilitat de la quantificació del dany crònic en les biòpsies de protocol enfront a les anàlisis de supervivència. La Dra. Mercè Roqué exposà els mecanismes cel·lulars que aconduïxen a la hiperplàsia de l'íntima, lesió que defineix el rebuig crònic dels òrgans sòlids, amb especial èmfasi en el paper de les cèl·lules musculars llises.

El Dr. Le Moine revisà els mecanismes no immunològics i immunològics involucrats en el rebuig

crònic, tot defensant el paper central del limfòcit T com a nexa d'unió-potenciament d'uns i d'altres.

Sessió plenària 3: Nous avenços en trasplantament

El Dr. Barry D. Kahan realitzà una molt interessant exposició envers d'alguns dels nous immunosupressors i llur mecanisme d'acció. El FTY actua mitjançant el segrest dels limfòcits en els teixits limfoides, pot ser sinèrgic amb ciclosporina i potenciar-se mitjançant associació amb inhibidors de molècules d'adhesió com les selectines. A diferència dels inhibidors de la calcineurina, la rapamicina és capaç de fomentar els senyals d'apoptosi induïts pel bloqueig del senyal coestimulador i, per tant, de contribuir a la tolerància. El Dr. Kahan defensà l'efecte sinèrgic resultant de la combinació de baixes dosis d'anticalcineurínic i rapamicina (millor eficàcia amb reducció d'efectes adversos). Finalment, defensà l'associació d'anti-CD25 amb rapamicina, evitant l'administració d'anticalcineurínic en situacions d'alt risc de necrosi tubular aguda.

El Dr. Carl Groth exposà la seva experiència preclínica amb el trasplantament d'illots fetals de pàncrees porcí i llurs possibilitats de futur.

Sessió plenària 4: Factors de risc cardiovascular associats a immunosupressió a llarg termini

El Dr. Livio Luzi realitzà una àmplia revisió d'una entitat la incidència de la qual sembla haver augmentat als darrers anys: la diabetis *de novo* després del trasplantament d'òrgan sòlid. L'administració de corticosteroides és un factor de risc clàssic, tot i que la tendència actual a utilitzar aquests fàrmacs en dosis baixes redueix clarament el seu efecte diabètic. Altres immunosupressors, com ara el tacrolimus, a l'igual que la predisposició genètica i la pròpia patologia de base, contribueixen a la hiperglicèmia després del trasplantament.

El Dr. Ramón Charco va insistir en l'elevada prevalença de la dislipèmia entre la població trasplantada, en el paper dels immunosupressors en la seva inducció, en el risc cardiovascular i de desenvolupar rebuig crònic que comporta i, finalment, en les possibilitats terapèutiques, com és el cas de les estatines.

La Dra. Maria G. Crespo va parlar de l'elevada incidència d'hipertensió arterial en la població trasplantada i del risc cardiovascular i de rebuig crònic que comporta. Entre els factors predisponents s'esmentaren la presència d'hipertensió abans del trasplantament, els fàrmacs immunosupressors (corticosteroides, anticalcineurínics, etc.) i la dieta amb excés de sodi. El seu tractament s'ha d'establir en funció de minimitzar els factors predisponents, requerint en molts casos l'associació de diversos fàrmacs antihipertensius.

Sessió plenària 5: El donant viu a revisió

En aquesta sessió, de plena actualitat, s'abordà la necessitat de potenciar la donació de viu per reduir les llistes d'espera de trasplantament d'òrgan sòlid. El Dr. Federico Oppenheimer va revisar la donació de viu emparentat per a trasplantament renal i la possibilitat de nefrectomia laparoscòpica en el donant. Els Drs. Massimo Malagó i Koichi Tanaka exposaren llur experiència amb el trasplantament hepàtic de donant viu per a receptor pediàtric i adult, respectivament, tot discutint les dificultats tècniques i les bones perspectives que ofereix. Finalment, el Dr. Antonio Roman va dur a terme una revisió crítica del trasplantament lobular de donant de pulmó viu, referint que si bé els resultats obtinguts pel que fa a la supervivència són similars als de donant cadàver, l'elevada incidència de possibles complicacions majors en el donant i d'altres consideracions de tipus ètic fan que encara aquest tipus de trasplantament no pugui considerar-se aplicable a la pràctica clínica habitual.

Sessió plenària 6: Infeccions en trasplantament (grup GESITRA)

El Dr. José Luis Pérez exposà el document de consens assolit per a l'avaluació de les infeccions en el candidat a trasplantament. El Dr. Paolo Grossi va

tractar de la infecció per citomegalovirus i va debatre sobre si és millor la profilaxi enfront el tractament, matisant un i altre aspecte en funció de diferents situacions. Finalment, el Dr. Jesús Fortun revisà un tema important per la seva gravetat, la infecció fúngica en el receptor de trasplantament, especialment la infecció per *Aspergillus* i el paper de la detecció precoç d'infecció mitjançant la quantificació per ELISA de l'antigen galactomano de la paret cel·lular del fong.

SESSIONS D'ACTUALITZACIÓ

Paral·lelament s'organitzaren sessions d'actualització en què s'abordaren temes de màxima actualitat, com ara la teràpia gènica, aproximació realista al xenotrasplantament, tolerància immunològica, Guies Europees en el trasplantament renal, dilemes davant el trasplantament renal amb donant anyós: trasplantament renal doble enfront trasplantament renal únic (tema al que, per cert, dedicarem un número recent del *Butlletí de Trasplantament*), donants VHC positius en el trasplantament hepàtic, actituds terapèutiques davant la infecció per VHC en el trasplantament hepàtic, nous aspectes en la monitorització d'immunosupressors xenobiòtics i fibrogènesi de l'al·loempelt. En aquestes sessions, els participants de la trobada van tenir la sort de comptar amb ponents de reconegut prestigi. Així, el Dr. Rafael Máñez, en una interessant exposició sobre xenotrasplantament, presentà una primícia: el tractament via subcutània amb oligosacàrids capaços de bloquejar de manera prolongada els anticossos naturals. La Dra. Kathryn Wood, editora de la revista *Transplantation*, realitzà una síntesi de gran valor didàctic sobre la situació actual dels avenços en tolerància. El Dr. Morales explicà un document de gran valor que ha estat publicat en un suplement especial de la revista *Nephrology, Dialysis and Transplantation*: les Guies Europees en el trasplantament renal. Els Drs. Joan Figueras i Valentín Cuervas-Mons abordaren la infecció pel virus de l'hepatitis C en el trasplantament hepàtic, important tema per la seva elevada prevalença com a causa d'indicació de trasplantament i per la morbiditat que comporta. Finalment, el Dr. Campistol va exposar la seva experiència amb els fàrmacs antagonistes del receptor de l'angiotensina II en el trasplantament renal, els quals podrien ser útils per bloquejar la fibrogènesi dels al·loempelts renals gràcies a llur capacitat per reduir factors de creixement com ara el TGF-beta.

PREMIS A LES MILLORS COMUNICACIONS ORALS

Un any més s'atorgaren els premis en reconeixement a les millors comunicacions orals, avaluats d'acord a la puntuació dels moderadors de les diferents sessions. En aquesta edició del Congrés es concediren un premi de 200.000 ptes. i tres de

150.000 ptes. Pot considerar-se que aquests premis reflecteixen fidelment la gran qualitat científica assolida pels equips catalans i espanyols de trasplantament. Tanmateix, el fet que dos dels premis hagin recaigut en treballs d'àmbit experimental demostra la progressiva importància (com no podia ser d'altra manera) que la nostra comunitat concedeix a la recerca bàsica.

Les quatre comunicacions premiades abracen una gran part del que és l'espectre actual de la recerca en trasplantament a Espanya.

En primer lloc, els estudis del que podria anomenar-se "epidemiologia del trasplantament", fonamentats en l'anàlisi estadística de les bases de dades pròpies, on es recullen característiques del donant i del receptor així com la posterior evolució. De la correcta implementació d'aquestes bases de dades depèn el fet de poder analitzar els propis resultats i respondre qüestions de gran importància clínica, com ara l'abordada en el treball de la Dra. Sánchez Fructuoso.

En segon lloc, experiències clíniques adreçades a estalviar greus problemes de salut, com ara la mortalitat en la llista d'espera de trasplantament hepàtic. Per dur a terme experiències com la del Dr. Fondevila es requereix una gran formació, un gran esperit emprenedor i un bon suport institucional, tríode indispensable per evitar l'autocomplaença i per continuar progressant en la ciència del trasplantament.

En tercer lloc, l'experimentació animal com antel·la de tècniques amb aplicació clínica immediata per tractar situacions d'extrema gravetat, com és el cas de la contrapulsació aòrtica externa proposada per la Dra. Hernández.

I en quart lloc, l'experimentació animal per investigar possibilitats terapèutiques de futur, com ara el xenotrasplantament utilitzant òrgans transgènics, segons l'estudi del Dr. Ramírez.

Tot seguit s'ofereix un breu resum d'aquestes quatre comunicacions premiades, com anticipació del futur número de la revista *Transplantation Proceedings* dedicat al 6è Congrés de la Societat Catalana Trasplantament.

Primer premi

El primer premi fou concedit a la Dra. Ana Isabel Sánchez Fructuoso, del Servei de Nefrologia de l'Hospital Clínic San Carlos de Madrid, pel treball titulat "*Anàlisi de factors no immunològics que poden intervenir en el desenvolupament de rebug vascular*".

En aquesta interessant comunicació, partint de la hipòtesi de que els factors no immunològics poden potenciar els immunològics, s'analitzaren els factors de risc de rebug vascular agut en receptors no hiperimmunitzats d'un empelt renal. Variables com la presència de donant cadàver, la necrosi tubular aguda o la insuficient massa nefronal s'associaren a un risc elevat de rebug vascular agut.

PREMIS A LES MILLORS COMUNICACIONS ORALS

* Primer premi

Anàlisi de factors no immunològics que poden intervenir en el desenvolupament de rebug agut vascular

Ana Isabel Sánchez Fructuoso
Servei de Nefrologia de l'Hospital Clínic San Carlos de Madrid

* Segon premi

Trasplantament hepàtic de donant viu. Resultats inicials

Constantino Fondevila Campo
Unitat de Cirurgia Hepàtica i Trasplantament Hepàtic de l'Hospital Clínic de Barcelona

* Tercer premi

Nou mètode d'assistència ventricular mitjançant aortomioplastia. Contrapulsació aòrtica externa

Ana Hernández Fernández
Hospital Virgen del Rocío de Sevilla

* Quart premi

Perfil clínic, bioquímic i immunològic del rebug vascular agut en el xenotrasplantament hepàtic de porc a babuí

Pablo Ramírez Romero
Unitat de Trasplantament hepàtic de l'Hospital Virgen de l'Arrixaca de Múrcia

Aquests resultats poden tenir una important implicació clínica, doncs semblen suggerir que precisament aquells òrgans considerats com "subòptims" o "marginals" són els que s'associen a un major risc de rebug vascular agut i, per tant, requereixen unes pautes d'immunosupressió el més eficaç possibles.

Segon premi

El segon premi es concedí a un altre treball clínic, encapçalat pel Dr. Constantino Fondevila, de la Unitat de Cirurgia Hepàtica i Trasplantament Hepàtic de l'Hospital Clínic de Barcelona, per la comunicació titulada "*Trasplantament hepàtic de donant viu. Resultats inicials*".

Aquest treball aborda un tema d'extrema importància: la mortalitat en les llistes d'espera de

trasplantament hepàtic. Els autors, a partir de llur experiència, proposen el trasplantament hepàtic de donant viu emparentat com complement a la donació de cadàver per intentar reduir l'actual 15-20% de mortalitat en llista d'espera. Per al trasplantament s'utilitzà el lòbul hepàtic dret del donant. Les complicacions en el donant foren infecció de ferida quirúrgica, fístula biliar i col·lecció intraabdominal, sense que s'enregistrés cap cas de fracàs primari de l'empelt. Sembla, per tant, que en determinats casos el trasplantament hepàtic de donant viu emparentat pot contribuir a pal·liar l'escassetat d'òrgans i a reduir la mortalitat en llista d'espera.

Tercer premi

El tercer premi es concedí a la Dra. Ana Hernández, de l'Hospital Virgen del Rocío de Sevilla, pel treball titulat "*Nou mètode d'assistència ventricular mitjançant aortomioplastia. Contrapulsació aòrtica externa*".

La insuficiència cardíaca aguda és una complicació greu i de difícil tractament, ja que requereix en molts casos de procediments agressius no excents de morbiditat, com ara el baló de contrapulsació o contrapulsació aòrtica interna. En aquest treball experimental s'ofereix una nova alternativa terapèutica: la contrapulsació aòrtica externa. La tècnica es va dur a terme en porcs i consisteix a embolicar amb el múscul dorsal ample una porció de l'aorta toràctica, sincronitzant la contracció muscular i la diàstole mitjançant un cardioestimulador. En el model d'insuficiència cardíaca induït per verapamil i propanolol, a l'aplicar aquesta tècnica s'aconsegüí augmentar la pressió aòrtica sistòlica i diastòlica, a la vegada que es reduïa la pressió telediastòlica del ventricle esquerre. Tot això es traduí en augment de la despesa cardíaca i de l'índex de viabilitat subendocàrdica. La relevància d'aquest treball radica en que afegeix una alternativa terapèutica al tractament de la insuficiència cardíaca aguda, més enllà de la contrapulsació aòrtica interna amb baló.

Quart premi

El quart premi es concedí al Dr. Pablo Ramírez, de la Unitat de Trasplantament Hepàtic de l'Hospital Virgen de la Arrixaca de Múrcia, per la comunicació titulada "*Perfil clínic, bioquímic i immunològic del rebuig vascular agut en el xenotrasplantament hepàtic de porc a babuï*".

En aquest treball s'afirma que el xenotrasplantament discordant hepàtic de porc a primat presenta potencialment moltes incompatibilitats metabòliques i fisiològiques que fan difícil mantenir una funció hepàtica adient al receptor. Els autors, utilitzant com a donants de fetge porcs transgènics (expressen la proteïna reguladora del complement hDAF) i a babuïns com a receptors, analitzaren en part alguna de les dites funcions, si

bé l'escàs nombre de xenotrasplantaments (dos en el grup transgènic i tres en el control) fa difícil assolir conclusions. Cal destacar que el model utilitzat era xenotrasplantament hepàtic ortotòpic. Els autors observaren que els tres babuïns trasplantats amb fetges control no sobrevisqueren més enllà de 12 hores, presentant en els tres casos rebuig hiperagut. Per contra, i d'acord amb evidències prèvies, els dos animals trasplantats amb fetge transgènic no presentaren rebuig hiperagut, amb una supervivència de 4 i 8 dies, respectivament. Més enllà d'aquestes dades, es comprovà com els fetges transgènics eren capaços de mantenir la coagulació, si bé no així la producció biliar, que desapareixia a partir del segon dia coincidint amb un patró mixt de citòlisi i colestasi i una sobreexpressió de molècules MHC de classe I en els limfòcits CD3+ i CD19+, perfil que, segons els autors, podria caracteritzar el xenorebuig vascular agut en aquest model.

CONCLUSIONS

El 6è Congrés de la Societat Catalana de Trasplantament ha estat un fidel reflex de les fites assolides per equips de trasplantament d'Espanya i Iberoamèrica. S'ha demostrat que, tot i que el nostre model de trasplantament és un exemple a seguir en molts països, es manté l'esperit inconformista que es reflecteix en una voluntat continua de superació, sempre amb l'objectiu de tractar el millor possible els nostres pacients.

Hem pogut comprovar com els llaços dels nostres col·legues d'Iberoamèrica es consoliden dia a dia. És voluntat d'aquest *Butlletí* potenciar-los més, si es pot, i per això a partir dels propers números inclourem periòdicament articles de revisió que ofereixin una visió actual de la situació del trasplantament a Iberoamèrica, la qual sens dubte es va consolidant, com ho demostra la propera celebració a Buenos Aires del Congrés de la Societat Internacional de Trasplantament.

Projectes guayandors de les beques de la Fundació La Marató de TV3 per a la recerca sobre trasplantament

El Patronat de la Fundació La Marató de TV3, d'acord amb les bases de la convocatòria de la edició 1999 i la proposta de una Comissió Assessora, va acordar repartir els recursos disponibles, un total de 646.520.815 pessetes, entre 58 projectes de recerca sobre trasplantament.

Dr. José Francisco Aramburu Beltrán

Facultat de Ciències de la Salut i de la Vida.
Universitat Pompeu Fabra
"Paper dels NFAT i la calcineurina en la resposta immunològica: implicacions per a l'eficàcia i toxicitat d'abordatges immunosupressors"
Dotació: 10.870.450 PTA

Dr. Manel Ballester Rodés **Dr. Joan X. Comella Carnicé**

Facultat de Medicina.
Universitat de Lleida

Dr. Ignasi Carrió Gasset

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau

Dr. Joan Castell Conesa

Centre PET Barcelona.
Fundació CETIR
"Rebuig cardíac: bases per a la detecció incruenta dels possibles processos involucrets en la lesió miocitària. Caracterització de la via apoptòtica. Implicacions clíniques i possibles repercussions en el maneig i estratificació de risc del malalt trasplantat"
Dotació: 23.500.250 PTA

Dr. Lluís Blanch Torra

Hospital de Sabadell.
Consorti Hospitalari del Parc Taulí
"Prevenició del desenvolupament de lesió pulmonar aguda induïda per la ventilació mecànica en el donant de pulmó. Efecte modulador dels vasodilatadors i protector de la ventilació líquida parcial en un model experimental"
Dotació: 6.148.550 PTA

Dr. Francisco Blanco Vaca

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau
"Estudi comparatiu dels efectes i els mecanismes pels quals els immunosupressors ciclosporina A, tacrolimus i mofetil micofenolat actuen sobre el desenvolupament d'hiperlipèmia, hiperhomocisteïnèmia, arteriosclerosi comuna i vasculopatia postrasplantament"
Dotació: 7.425.000 PTA

Dra. Mercè Brunet Serra

Hospital Clínic

i Provincial de Barcelona
"Determinació de l'activitat fosfatasa de la calcineurina en els limfòcits T com a marcador biològic del grau d'immunodepressió assolit en els pacients tractats amb tacrolimus o ciclosporina"
Dotació: 4.725.000 PTA

Dr. Antoni Camins Espuny

Facultat de Farmàcia. Universitat de Barcelona
"Estudi d'una teràpia alternativa per evitar els efectes neurotòxics de la ciclosporina A en el trasplantament d'òrgans"
Dotació: 3.614.600 PTA

Dr. Josep M. Campistol Plana

Hospital Clínic i Provincial de Barcelona
"Estudi de la disfunció endotelial en el trasplantament renal. Paper del tractament immunosupressor"
Dotació: 4.812.750 PTA

Dr. Elías Campo Güerri

Hospital Clínic i Provincial de Barcelona
"Mecanismes patogenètics de les síndromes limfoproliferatives associades a trasplantament d'òrgans sòlids i el seu possible valor predictiu en l'evolució dels malalts"
Dotació: 18.126.000 PTA

Dra. Teresa Casanovas Taltavull

Ciutat Sanitària i Universitària de Bellvitge
"Trasplantament hepàtic i qualitat de vida. Disseny d'un qüestionari de qualitat de vida específic aplicable a Catalunya"
Dotació: 9.900.900 PTA

Dr. Antonio Celada Cotarelo

Facultat de Biologia.
Fundació August Pi i Sunyer
"Caracterització funcional i molecular del factor de transcripció ACII (Activator of Class II) en la regulació de l'expressió de les molècules del complex principal d'histocompatibilitat de classe II"
Dotació: 13.455.000 PTA

Dr. Àngel Ramon Cequier Fillat

Ciutat Sanitària i Universitària de Bellvitge
"Disfunció endotelial com a predictor de l'aparició de la vasculopatia coronària durant el seguiment en pacients sotmesos a trasplantament cardíac"
Dotació: 15.602.600 PTA

Dr. Ramon Charco Torra

Hospitals Vall d'Hebron
"Estudi de la lesió d'isquèmia-reperfusió en el trasplantament hepàtic humà i porcí. Valoració de l'administració de prostaglandina E1 per via portal durant la fase de revascularització de l'empelt hepàtic"
Dotació: 14.654.950 PTA

Dr. Pablo Engel Rocamora

Facultat de Medicina. Fundació Clínic per a la Recerca Biomèdica
"Estudi de la molècula de la membrana leucocitària 2B4 com una nova diàna terapèutica al xenotrasplantament"
Dotació: 9.091.900 PTA

Dr. Carlos Enrich Bastus

Facultat de Medicina. Fundació Clínic per a la Recerca Biomèdica
"Anàlisi cel·lular i molecular de la regeneració hepàtica posthepatectomia. Implicacions durant el trasplantament hepàtic de donant viu"
Dotació: 14.100.150 PTA

Dr. Joan Ignasi Esteban Mur

Hospitals Vall d'Hebron
"Avaluació prospectiva de la resposta limfocitària T CD4+ específica pel virus de l'hepatitis C (VCH) en receptors de trasplantament hepàtic VHC positiu. Reconstitució de la resposta immune específica"
Dotació: 9.715.000 PTA

Dra. Elvira Dolores Fernández Giráldez

Facultat de Medicina.
Universitat de Lleida
"Paper de la vitamina D en la patologia vascular associada al trasplantament renal"
Dotació: 8.056.000 PTA

Dra. Patricia Fernández-Llama

Hospital Clínic
i Provincial de Barcelona
"Fisiopatologia molecular de la hipertensió arterial induïda pels inhibidors de la calcineurina. Estudi de l'expressió gènica i proteica dels transportadors renals de sodi en un model experimental d'hipertensió arterial induïda per la ciclosporina"
Dotació: 8.987.400 PTA

Dr. Joan Figueras Felip

Ciutat Sanitària
i Universitària de Bellvitge
"Estudi del valor pronòstic de l'expressió de factors moduladors de la fase G1 als hepatocarcinomes i la seva utilitat per a la selecció de receptors de trasplantament hepàtic"
Dotació: 6.587.750 PTA

Dr. Xavier Forn Bernhart

Hospital Clínic
i Provincial de Barcelona
"Estudi d'anticossos neutralitzants enfront del virus de l'hepatitis C (VHC) en preparats d'immunoglobulines anti-VHC positiu: utilitat per a la prevenció de la infecció pel VHC en el trasplantament hepàtic"
Dotació: 16.585.000 PTA

Dr. Josep Fuster Obregon

Hospital Clínic
i Provincial de Barcelona
"Estudi del flux i consum d'oxigen intrahepàtics com a marcador de la lesió d'isquèmia hepàtica durant l'hepatectomia en el donant viu"
Dotació: 6.406.650 PTA

Dr. David Gallardo Giralt

Hospital Duran i Reynals
"Influència del microquimerisme hemopoètic en el desenvolupament de rebuig de l'empelt en trasplantament renal i cardíac. Establiment d'una escala de risc de rebuig"
Dotació: 4.690.000 PTA

Dr. Juan Carlos García-Valdecasas Salgado

Hospital Clínic
i Provincial de Barcelona
"Trasplantament hepàtic experimental en el porc. Efecte de les modificacions de les característiques de la recirculació normotèrmica sobre la viabilitat de l'empelt hepàtic"
Dotació: 14.783.000 PTA

Dr. Miquel Àngel Gasull Duro

Hospital Universitari Germans Trias i Pujol

Dr. Kimberlay M. Olthoff

University Hospital. Pennsylvania

Dra. Ester Fernández Gimeno

Facultat de Veterinària.

Universitat Autònoma de Barcelona
"Avaluació de la immunomodulació per teràpia gènica mediada per adenovirus com a estratègia terapèutica en el trasplantament hepàtic i intestinal experimental"
Dotació: 24.763.000 PTA

Dr. Gabriel Gil Gómez

Institut Municipal d'Investigació Mèdica
"Modulació de l'apoptosi com a mecanisme mediador de l'acció preservadora de l'òrgan trasplantat dels fàrmacs immunosupressors"
Dotació: 7.607.250 PTA

Dr. Pere Ginés Gibert

Hospital Clínic
i Provincial de Barcelona
"Terlipresina en el tractament dels pacients amb cirrosi hepàtica i síndrome hepatorenal candidats a trasplantament hepàtic. Efectes sobre la supervivència i la funció renal. Estudi aleatoritzat i prospectiu"
Dotació: 13.366.350 PTA

Dr. Luis Grande Posa

Hospital Clínic
i Provincial de Barcelona
"Control de la lesió a l'empelt i els òrgans a distància associada a la síndrome per isquèmia-reperfusió en el trasplantament de fetge"
Dotació: 7.466.100 PTA

Dra. M. Magdalena Heras Fortuny

Hospital Clínic
i Provincial de Barcelona
"Efectes del tractament immunosupressor amb rapamicina, tacrolimus o ciclosporina sobre la malaltia vascular de l'empelt, en un model d'al·loempelt arterial porcí"
Dotació: 11.514.150 PTA

Dr. Wladimiro Jiménez Povedano

Hospital Clínic
i Provincial de Barcelona
"Noves estratègies terapèutiques de preservació tissular i prevenció del rebuig: transferència gènica de la proteïna serina/treonina quinasa Akt"
Dotació: 9.225.000 PTA

Dra. Ana Elisa Limón Carrera

Institut de Recerca Oncològica
"Quimerisme i tolerància: aplicacions a teràpia gènica i trasplantament"
Dotació: 8.756.100 PTA

Dr. Josep M. Llovet Bayer

Hospital Clínic
i Provincial de Barcelona
"Anàlisi de cost-efectivitat del tractament adjuvant del carcinoma hepatocel·lular a la llista d'espera del tras-

plantament hepàtic"
Dotació: 6.818.200 PTA

Dr. Ramon Llull Cerdá

Institut Municipal d'Investigació Mèdica
"Enginyeria tissular de l'endoteli al·logènic: regulació dels mecanismes immunològics, inflamatoris i aterogènics associats al rebuig crònic"
Dotació: 19.993.200 PTA

Dr. José Miguel

López-Botet Arbona
Facultat de Ciències de la Salut i de la Vida. Universitat Pompeu Fabra
"Anàlisi de la funció dels receptors associats a cèl·lules NK (NKR) en la resposta a la infecció per citomegalovirus"
Dotació: 8.053.550 PTA

Dr. Carles Margarit Creixell

Hospitals Vall d'Hebron
"Estudi de la situació immunològica dels receptors d'un trasplantament hepàtic mitjançant la caracterització funcional i immunofenotípica de les cèl·lules mononucleades de sang perifèrica estimulades amb antígens del donant"
Dotació: 11.379.500 PTA

Dr. Jaume Martorell Pons

Hospital Clínic
i Provincial de Barcelona
"Participació de l'òxid nítric (NO) en la selecció de limfòcits T específics per antígens de trasplantament en diferents models de presentació"
Dotació: 14.572.000 PTA

Dra. Anna Meseguer Navarro

Hospitals Vall d'Hebron

Dr. Emilio Itarte Fresquet

Facultat de Ciències.
Universitat Autònoma de Barcelona
Dr. Francisco Javier Gómez Pérez
Centro de Biología Molecular y Celular. Universidad Miguel Hernández, Alacant
"Nefrotoxicitat aguda per CsA en pacients sotmesos a trasplantament. Bases moleculars i implicació del gen que codifica per a la Kidneyandrogen Regulated Protein"
Dotació: 29.276.500 PTA

Dra. Pura Muñoz Cánoves

Institut de Recerca Oncològica
"Paper dels sistemes uPA/uPAR i VEGF en la implantació i neovascularització d'empelts de pell: importància per a la curació de cremades i úlceres de pell"
Dotació: 6.600.800 PTA

Dr. Josep-Enric Murio Pujol

Hospitals Vall d'Hebron
"Suport hepatocel·lular mitjançant

trasplantament hepàtic parcial ortotòpic i heterotòpic en un model d'insuficiència hepàtica experimental. Anàlisi de les diferències en la regeneració del fetge nadiu"

Dotació: 5.862.500 PTA

Dr. Estanis Navarro Gómez

Institut de Recerca Oncològica
"Polarització cel·lular i migració de cèl·lules dendrítiques: regulació per proteïna quinases de la família mammalian-Par 1 (mammPar 1)"

Dotació: 8.497.350 PTA

Dr. Federico Oppenheimer Salinas

Hospital Clínic
i Provincial de Barcelona
"Estudi clínic i experimental dels mecanismes de fibrogènesi en l'etiopatogènia de la nefropatia crònica de l'empelt renal. Noves perspectives terapèutiques"

Dotació: 15.294.250 PTA

Dr. Joan de Pablo Rabassó

Hospital Clínic
i Provincial de Barcelona
"Efectes del trasplantament renal sobre la qualitat de vida i la morbiditat psiquiàtrica"

Dotació: 1.306.500 PTA

Dra. Mercè Pérez Riba

Institut de Recerca Oncològica
"Avaluació d'un nou inhibidor de la calcineurina, DSCR1, com a agent immunosupressor"

Dotació: 9.936.000 PTA

Dr. Ricardo Enrique Pérez Tomás

Facultat de Medicina.
Fundació August Pi i Sunyer
"La prodigiosina, un nou immunosupressor. Caracterització bioquímica de la via apoptòtica induïda per aquesta droga en línies cel·lulars i en limfòcits T i B"

Dotació: 7.219.100 PTA

Dra. María Pilar Pizcueta Lalanza

Hospital Clínic
i Provincial de Barcelona
"Prevenió del rebuig agut mitjançant anticossos bloquejants anti-p-selectina porcina en un model de xenotrasplantament"

Dotació: 5.511.600 PTA

Dr. José Luis Pomar Moya-Prats

Hospital Clínic
i Provincial de Barcelona
"Trasplantament cardíac. Estudi de marcador de rebuig i d'alteracions fisiològiques i moleculars en el cor trasplantat; aplicacions clíniques i terapèutiques"

Dotació: 15.564.100 PTA

Dr. Ricardo Pujol Borrell

Hospital Universitari

Germans Trias i Pujol

Dra. Anna Ribera Crusafont

Centre de Transfusió i Banc de Teixits.
Hospitals Vall d'Hebron

Dra. Dolores Jaraquemada

Pérez de Guzmán

Institut de Biologia Fonamental
Vicent Vilar Palasi
"Ús de la PCR a temps real per tipificar diferents loci del MHC amb interès en el trasplantament d'òrgans"

Dotació: 30.870.000 PTA

Dr. Francisco X. Real Arribas

Institut Municipal
d'Investigació Mèdica

Dr. Senén Vilaró Coma

Facultat de Biologia.
Universitat de Barcelona

Dr. Pierre Savatier

Lab. de Biologie Molléculaire
et Cellulaire, Lió
"Estratègies per al trasplantament de cèl·lules pancreàtiques diferenciades derivades d'epiteli pancreàtic, biliar o cèl·lules ES"

Dotació: 34.017.115 PTA

Dr. Antoni Rimola Castellà

Hospital Clínic
i Provincial de Barcelona
"Fibrosi hepàtica i marcadors sèrics i tissulars de fibrosi en la recidiva d'infecció per virus de la hepatitis C en el trasplantament hepàtic"

Dotació: 11.345.100 PTA

Dra. Eulàlia Roig Minguell

Hospital Clínic
i Provincial de Barcelona
"Efecte de la modulació de l'angiogènesi en la vasculopatia crònica de l'empelt"

Dotació: 14.893.950 PTA

Dr. Joan Roselló Catafau

Institut d'Investigacions
Biomèdiques de Barcelona
"Estratègies de teràpia gènica i de precondicionament en el trasplantament de fetge"

Dotació: 13.408.400 PTA

Dr. Antoni Sabaté Pes

Ciutat Sanitària
i Universitària de Bellvitge
"Importància de l'ordre de despinçament vascular en la reperfusió de l'empelt en el trasplantament ortotòpic de fetge: estudi comparatiu"

Dotació: 1.842.500 PTA

Dr. Miguel Santín Cerezales

Ciutat Sanitària
i Universitària de Bellvitge
"Coinfecció pel virus de la immunodeficiència humana en els pacients amb hepatopatia crònica. Implicacions per al maneig dels potencials candidats a tras-

plantament hepàtic (TH) i de les complicacions ulteriors"

Dotació: 7.035.000 PTA

Dr. Daniel Serón Micas

Ciutat Sanitària
i Universitària de Bellvitge
"Avaluació de mediadors moleculars de nefropatia crònica del trasplantament renal en biòpsies de protocol"

Dotació: 10.050.000 PTA

Dr. Joan Torras Ambros

Ciutat Sanitària
i Universitària de Bellvitge

Dr. Josep Maria Aran Perramon

Institut de Recerca Oncològica
"Teràpia gènica per a la prevenció del rebuig en un model experimental d'al·lotrasplantament renal. Utilització de molècules antisentit per al bloqueig del senyal coestimulador CD40-CD40L"

Dotació: 6.741.900 PTA

Dr. Antoni Trilla Garcia

Hospital Clínic
i Provincial de Barcelona
"Avaluació del cost directe atribuïble al trasplantament cardíac, hepàtic i renal a Catalunya"

Dotació: 1.656.550 PTA

Dr. Víctor Vargas Blasco

Hospitals Vall d'Hebron
"Paper de l'homeòstasi de l'aigua cerebral en el desenvolupament de lesions neurològiques associades al trasplantament hepàtic"

Dotació: 6.086.950 PTA

Dr. Jordi Vives Puiggros

Hospital Clínic
i Provincial de Barcelona
"Blocatge de la seqüestració de p27 induïda per Myc com a factor limitant de l'immunosupressor rapamicina"

Dotació: 10.143.00 PTA

Dr. Fco. Javier Xiol Quingles

Ciutat Sanitària
i Universitària de Bellvitge
"Estudi prospectiu controlat sobre l'eficàcia d'un règim immunosupressor sense corticoides en el trasplantament hepàtic"

Dotació: 3.600.000 PTA

Dr. Jordi Yagüe Ribes

Hospital Clínic
i Provincial de Barcelona
"Estudi del valor predictiu dels polimorfismes genètics de les interleucines IL-10, IL-6, IL-2, IL-4r, TNFalfa i IFNlambda com a marcadors del rebuig agut i crònic en el trasplantament renal"

Dotació: 14.408.350 PTA

Criteris de selecció de donants subòptims

Davant la desproporció entre pacients en llista d'espera i nombre de donants a favor dels primers, el Dr. Josep Mª Cruzado, del Servei de Nefrologia de l'Hospital de Bellvitge de Barcelona, analitza en el número 13 del *Bulletí de Trasplantament* les dades del Registre de Malalts Renals de Catalunya on s'evidencia que els diferents grups de trasplantament, concretament renal, hem anat acceptant progressivament donants límit, d'edat avançada.

Davant aquesta realitat, l'autor demana definir els criteris d'acceptació d'aquests donants, quina és la millor solució de preservació, característiques dels receptors o pauta immunosupresora més adequada, basant-se en "una supervivència entre un 20% i un 30% inferior a l'esperable als 3 o 5 anys del trasplantament".

Però aquesta no és l'experiència de tots els grups de trasplantament. Els resultats amb aquest tipus de donant són discordants: nosaltres mateixos observem una supervivència de l'empelt una mica inferior comparada amb l'aconseguida amb els donants joves però que s'igualen al substreure de l'estudi els pacients que moren amb ronyó funcional, el que parla a favor de la viabilitat del ronyó. I malgrat que les creatinèemies són una mica superiors en els receptors de ronyons de donants límit, es mantenen estables amb el temps (actualment ja són més de 8 anys de seguiment). A un article publicat en el no. 9 de la revista *Transplantation* de novembre de 1998 vam comparar els resultats obtinguts en 84 trasplantaments en què els seus donants tenien més de 60 anys, amb els aconseguits en 125 trasplantaments amb donants de menys de 60 anys. Les supervivències als 5 anys van ser del 81% i 85% dels empelts i del 85% i

95% dels pacients, respectivament. La pèrdua d'empelts (descontant els *exitus*) va ser similar en ambdós grups: 5,9% i 5,6%, respectivament.

És a dir, que segons la nostra experiència i amb els nostres protocols de selecció i actuació, aquests ronyons són inequívocament vàlids per a ser trasplantats. En contra, la literatura científica recull experiències d'altres grups en què els ronyons dels donants de les mateixes característiques serien rebutjats per a trasplantament o bé indicarien la conveniència de practicar un trasplantament doble.

És per això que es fa difícil establir uns criteris comuns d'actuació davant aquests donants. Cada grup de trasplantament, segons llurs resultats i experiències, ha de definir llurs criteris de selecció de donants subòptims per a intentar obtenir els millors resultats a favor de la quantitat i la qualitat dels trasplantaments i comunicar a la comunitat científica mundial els èxits que s'han aconseguit en aquest camp.

No hem d'oblidar que en qüestió de resultats, els millors delimiten avui en dia les possibilitats d'utilització d'aquests donants. I no es tracta d'aconseguir un consentiment els extrems dels quals complaquin a tots els grups de trasplantaments, sinó precisament de continuar el camí en la investigació clínica iniciada. El contrast científic en la valoració dels resultats sens dubte aportarà llum en benefici del trasplantament renal.

Dr. Ricard Solà

Cap de la Unitat de Trasplantament Renal
Fundació Puigvert, Barcelona

ACTUALITAT

V Premi de la FCT al millor article publicat sobre trasplantament

El premi al millor article publicat sobre trasplantament en el període comprès entre l'1 de maig de 1999 i el 30 d'abril de 2000 convocat conjuntament per la Fundació Catalana de Trasplantament i la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya ha estat atorgat a Josep M. Llovet pel treball «*Intention-to-Treat Analysis of Surgical Treatment for Early Hepatocellular Carcinoma: Resection Versus Transplantation*», publicat a *Hepatology*, desembre 1999. Els coautors de l'article són Josep Fuster i Jordi Bruix.

El premi està associat al nomenament del guardonat com Acadèmic Correspondent de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya.

XI Curso de cirugía hepatobiliopancreática y trasplantes digestivos
8-9.5.01, Barcelona
amenos@hg.vhebron.es

Manejo del donante de órganos. Actualizaciones en diagnóstico de muerte encefálica y mantenimiento del donante
9-11.5.01, Madrid
Tel.: 915 54 86 98
Fax: 915 54 90 02

XVI Reunión nacional de coordinadores de trasplantes
23-25.5.01, Sitges
Tel.: 933 02 75 41
Fax: 933 01 12 55
aopc@ncsa.es

Jornada de trasplante e implante de tejido ocular
26.9.01, Barcelona
Tel.: 934 90 62 50
Fax: 934 91 37 11
ocatt@olimpia.scs.es

XIII Reunión nacional de grupos de trasplante hepático
17-19.10.01, Bilbao
congreso2@tisasa.es

INTERNACIONAL

National Kidney Foundation
17-22.4.01, Orlando, Florida, USA
Tel.: (1) 800-622-9010

A Cours in Transplantation for Case Managers
18-20.4.01, Boston, Massachusetts, USA
Tel.: (1) 800 847 2050 ext. 2309
Fax: (1) 763 797 4969
sharon.l.dillon@uhc.com

21st Annual Meeting and Scientific Sessions of the International Society for Heart and Lung Transplantation (ISHL)
25-28.4.01, Vancouver, British Columbia, Canada
Tel.: (1) 972 490 94 95
Fax: (1) 972 490 94 99
ishlt@ishlt.org

Transplant 2001 (AST) (AST)
12-16.5.01, Chicago, Illinois, USA
Tel.: (1) 856 608 1106
tx2001@ahint.com

8th World Congress International Pancreas and Islet Transplant Association (IPITA)
13-15.6.01, Innsbruck, Austria
Tel.: (43) 512 504 2601
ipita.2001@uibk.ac.at

XVI Congreso Latinoamericano de Trasplante
17-20.6.01, Santo Domingo, República Dominicana
Tel.: (1) 809 565 35 86, (1) 809 686 06 36
Fax: (1) 809 687 79 72
congresolatinoamericano@pharma.novartis.com
www.nefrologia.4mg.com

Association of Organ Procurement Organizers Annual Meeting
20-22.6.01 Minneapolis, Minnesota, USA
Tel.: (1) 703-573-2676
aopo@erols.com

Eigth Annual Meeting of the Nantes (ITER)
21-22.6.01, Nantes, France
Fax: (33) (0) 2 40 08 7411
abertho@nantes.inserm.fr

The 2nd Beijing International Symposium on Organ Transplantation
6-8.7.01, Beijing, China
Tel.: (86) 10 62 180 143
Fax: (86) 10 62 180 142
www.cicst.org.cn/bisot

Seventh Congress of the International Liver Transplantation Society (ILTS, ELTA, LICAGE)
11-14.7.01, Berlin, Germany
Tel.: (49) 30 450 52600
Fax: (49) 30 450 52960
ilts2001@charite.de
http://ilts-berlin.de/
www.ukrv.de/ilts2001/

6th Congress of the International Society for Organ Sharing 4th Workshop in Non-Heart-Beating-Donors 3rd Congress of International Transplant Coordinators Society 8th Congress of the Japan Society for Organ Preservation and Medical Biology
23-27.7.01, Nagoya, Japan
Tel: (81) 3 3414 8121
Fax: (81) 3 3414 3100
hamemiya@nch.go.jp

38th Meeting of the Society for Cryobiology
29.7- 1.8.01, Edinburgh, United Kingdom
Tel.: (44) (0) 1904 435283
Fax: (44) (0) 1904 435282
biocomms@york.ac.uk

6th Symposium – World Artificial Organ, Immunology, Transplantation Society (WAITS)
16-19.8.01, Ottawa, Canada
WAITS2001@ottawaheart.ca

7th Basic Sciences Symposium of the Transplantation Society
22-26.8.01, Thun/Bern, Switzerland
Tel: (41) 1 915 12 19
Fax: (41) 1 915 12 77
medcongress@bluewin.ch
www.bss01.ch

30th Annual Meeting of the International Society for Experimental Hematology (ISEH)
25-28.8.01, Tokyo, Japan
Tel.: (81) 3 3839 5033
Fax: (81) 3 3839 5035
pco2000@accessbrain.co.jp

VII International Small Bowel Transplant Symposium
12-15.9.01, Stokholm, Sweden
small.bowel@congregx.se
www.congregx.com.smallbowel/

Living Donor Organ Trasplantation
24-25.9.01, Essen, Germany
Tel.: (49) 201 723 1111
Fax: (49) 201 723 5946
frilling@un-essen.de
www.living-donor-essen.de

Xenotransplantation (IXA)
29.9-3.10.01, Chicago, Illinois, USA
info@ixa2001chicago.com

10th Congress of the European Society for Organ Transplantation (ESOT)
6-11.10.01, Lisboa, Portugal
Tel: (351) 1 440 62 00
Fax: (351) 1 440 62 09
certame@mail.telepac.pt

34th Annual Meeting and Postgraduate Course. Renal Week. American Society of Nephrology
11-17.10.01, San Francisco, CA, USA
Tel.: (1) 202-857-1190
asn@dc.sba.com

10th Anniversary Meeting of the European Association of Tissue Banking (EATB)
14-17.10.01, Eilat, Israel
Tel: (972) 3 575 40 40
Fax: (972) 3 575 31 07
tcarmel@netvision.net.il
www.carmel-conferences.co.il/
tissue-banking2001.htm

Transplant Immunosuppression
24-27.10.01, Minneapolis, Minnesota, USA
Fax: (1) 612 676 7766
cmereg@ic.umn.edu

VI Congress of the International Xenotransplantation Association (IXA)
29.9-3.10.01, Chicago, Illinois, USA
Tel.: (1) 514 874 1998
info@ixa2001chicago.com

7th Congress of the Asian Society of Organ Transplantation
21-25.11.01, New Delhi, India
Tel.: (91) 11 335 7294
Fax: (91) 11 335 7293
nandini_del@tci.co.in

The 2nd International Congress on Immunosuppression
6-8.12.01, San Diego, California, USA
www.ppscme.org/ici

European Renal Association – European Dialysis and Transplant Association, 2002 Congress
14-17.7.02, Copenhagen, Denmark
eraedta@ipr.univ.cce.unipr.it

XIX International Congress of the Transplantation Society
18-23.8.02, Buenos Aires, Argentina
Tel.: (54) 11 4381 1777
Fax: (54) 11 4382 6703
info@transplantation2002.com
www.transplantation2002.com

XVI^a Reunió Nacional de Coordinadors de Trasplantament

Del 23 al 25 de maig de 2001 es celebra a Sitges (Barcelona) la XVI^a Reunió Nacional de Coordinadors de Trasplantament. En aquesta Reunió s'apleguen, cada any, tots els professionals relacionats amb l'obtenció d'òrgans i teixits per a trasplantament, ja siguin de l'àmbit hospitalari o de les administracions sanitàries del nostre país. Catalunya, després de 15 anys, acull novament aquesta Reunió, i ho fa amb gran il·lusió i entusiasme.

Hem dissenyat un programa científic que tracti aspectes ben diferents de l'obtenció d'òrgans i teixits, i alhora hem preparat un programa social que, en un entorn agradable, permeti el retrobament de tots els coordinadors amb anys d'experiència i, al mateix temps, acollir a tots els professionals que s'han incorporat recentment, fomentant així les relacions personals entre tots.

Esperem trobar-vos a Sitges.

Comitè Organitzador XVI^a Reunió Nacional de Coordinadors de Trasplantament

Jornada de Trasplantament de Teixit Cardíac i Vascular

El dia 19 de gener va tenir lloc al Col·legi de Metges de Barcelona la Jornada de Trasplantament de Teixit Cardíac i Vascular organitzada per la Comissió Assessora d'obtenció i trasplantament de teixit vascular de l'OCATT.

La Jornada va ser inaugurada pel Conseller de Sanitat i Seguretat Social, Sr. Eduard Rius, i presentada pel president de la Comissió Assessora, Lluís Masuet. El nombre total de professionals preinscrits a la Jornada va ser de 144 i el nombre d'assistents va ser de 137, dels quals el 72% eren de Catalunya, el 24% de la resta de l'Estat i el 4% de l'estranger. La Jornada es va estructurar en tres parts; la primera sessió anava destinada a tractar les indicacions de trasplantament de vàlvules cardíques i els resultats obtinguts amb aquest tractament, tant en adults com en infants. En la vessant de tractament de patologia congènita infantil, es varen presentar els bons resultats obtinguts amb l'aplicació de la tècnica de Donald Ross. També es varen analitzar els estudis experimentals que s'estan realitzant actualment amb els empelts valvulars i que obren algunes expectatives de futur.

La segona sessió estava destinada a tractar els procediments de banc de teixit vascular. En aquesta part es varen tractar temes relacionats amb el control de qualitat d'aquests procediments i amb l'activitat dels bancs, i es va fer una revisió de les possibilitats futures dels bancs per a millorar el teixit destinat a trasplantament.

En la tercera sessió es varen abordar temes relacionats amb el trasplantament de segments arterials. En concret, es varen revisar les indicacions de utilització en les infeccions de pròtesis sintètiques, en les revascularitzacions distals i en els accessos vasculars per a hemodiàlisi.

La Jornada va finalitzar amb la Conferència Magistral sobre el present i futur del trasplantament del teixit vascular a càrrec del professor Dinis Da Gama. La clausura la va fer el Dr. Jordi Vilardell, Director de l'OCATT.

Publicació periòdica de l'Organització Catalana de Trasplantaments i de la Societat Catalana de Trasplantament

DIRECCIÓ: Josep M. Grinyó i Jordi Vilardell

COMITÈ DE REDACCIÓ: Josep M. Cruzado, Maria Jesús Félix, Josep M. Grinyó i Jordi Vilardell

SECRETARIA DE REDACCIÓ: Roser Vicente

CONSELL EDITORIAL: Maria Teresa Aguayo, Jeroni Alsina, Antonio Caralps, Juan Carlos García-Valdecasas, Josep Lloveras, Vicens Martínez-Ibáñez, Jaume Martorell, Eulàlia Roig, Ricard Solà, Maria Antonia Viedma

EDITOR: Adolfo Cassan

COORDINACIÓ: Pablo Stajnsznajder

ASSESSORAMENT LINGÜÍSTIC: Mònica Noguerol

DISSENY I MAQUETACIÓ: Julio Tena

PRODUCCIÓ: Letramédica scp.

REDACCIÓ, SUSCRIPCIONS I CORRESPONDÈNCIA:
Fundació Catalana de Trasplantament
Carrer Muntaner, 292, 3er, 2a
08021 Barcelona
Tel.: 93 200 33 71 Fax: 93 200 48 45
web:www.fctransplant.org

Patrocinat per la **Fundació Catalana de Trasplantament** amb el suport econòmic de **Fujisawa**. S'autoritza la reproducció citant la procedència. Butlletí de Trasplantament no comparteix necessàriament les opinions que s'hi publiquen.

